

ВИСНОВОК

творчого керівника, заслуженого діяча мистецтв України, доцента,
в. о. професора кафедри оперної підготовки та музичної режисури
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
ШУТЬКА СЕРГІЯ МИКОЛАЙОВИЧА

та наукового консультанта, кандидата мистецтвознавства,
професора, заслуженого діяча мистецтв України,
професора кафедри оперної підготовки та музичної режисури
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
КАСЬЯНОВОЇ ОЛЕНИ ВАСИЛІВНИ

**про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування
аспірантки творчої аспірантури**

**кафедри оперної підготовки та музичної режисури
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
СІМОНОВОЇ НАТАЛІЇ ВІКТОРІВНИ**

**«ЖАНР КОМЕДІЇ ПОЛОЖЕНЬ У РЕЖИСЕРСЬКІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
ОПЕРИ ДЖОАККІНО РОССІНІ “ШОВКОВА ДРАБИНА”»,**
поданий до захисту на здобуття творчого ступеня доктора мистецтва
за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»

Презентований творчий мистецький проєкт Сімонової Наталії Вікторівни на тему: «Жанр комедії положень у режисерській інтерпретації опери Джоаккіно Россіні “Шовкова драбина”», представлений на здобуття освітнього ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», засвідчує глибоке осмислення авторкою усіх компонентів дослідження із власним оригінальним вирішенням обраної проблематики у прикладному аспекті.

Особлива цінність цього проєкту полягає у першому втіленні на вітчизняній театральній сцені україномовної постановки опери в авторському перекладі здобувачки на підставі італо-англійської версії клавіру з адаптацією до фонетичних та метро-ритмічних особливостей вокально-музичного твору. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 124278, видане 29 лютого 2024 року Сімоновій Н. В. (Наталія Сімонова-Купрієнко) за Літературний письмовий твір «Переклад опери Джоаккіно Россіні на лібрето Джузеппе-Марії Фоппи “Шовкова драбина”» (Опера Дж. Россіні «Шовкова драбина») свідчить про одноосібність перекладу оригіналу із дотриманням концептуального задуму композитора.

Яскравим доповненням практичного втілення вистави стала її презентація у супроводі симфонічного оркестру «Сop-Vгіo» россинієвського камерного складу (21 особа) з оригінальною диригентською інтерпретацією музичного твору.

Складність реалізації практичної складової проєкту у вигляді концертно-сценічного формату вистави з нетрадиційною локацією концертного залу та традиційного у типових умовах Великого залу оперної студії вимагала високого рівня професійної підготовки здобувачки у сфері музичного театру загалом та оперної режисури зокрема.

Однак, вступивши до творчої аспірантури, Наталія Сімонова на стартовому рівні мала певні прогалини у теоретичній та практичній складових професійної фахової підготовки за освітньою програмою «Музична режисура», обґрунтовані її попереднім навчанням за освітньою програмою «Режисура естради, театралізованих видовищ та цирку». За роки навчання завдяки своїм здібностям та наполегливій праці аспірантці вдалося досягти певних успіхів в оволодінні теоретичними знаннями, фаховими навичками, вміннями та компетенціями. Це проявилось у процесі роботи над практичною складовою творчого мистецького проєкту. Її апробація в умовах камерного концертного залу та презентація на великій сцені оперної студії Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського отримали позитивні відгуки професорсько-викладацького складу, митців, науковців, були схвально прийняті глядацькою аудиторією.

Наталія Сімонова має організаторські здібності, схильність до ґрунтовної наукової роботи. Завдяки лідерським якостям набула авторитету серед виконавського складу, користується повагою членів постановочної групи, технічних та допоміжних служб. Вмотивовані нею учасники творчого мистецького проєкту змогли в екстремальних умовах з різницею в один тиждень адаптуватись до втілення оперної вистави у різних форматах і локаціях із досягненням максимального результату.

Дослідницька складова творчого мистецького проєкту відповідає усім нормативним вимогам та виконана у форматі наукового обґрунтування із синхронізацією його розділів з відповідними частинами постановочного плану вистави. Найбільший інтерес і практичну цінність проєкту для фахівців представляють логічно підібрані і структуровані за тематикою джерельна та аналітична бази дослідження із вагомим відсотком оригінальних зарубіжних історіографічних матеріалів та знакових сценічних інтерпретацій опери у постановці режисерів різних країн світу.

Наукову цінність дослідження підтверджує здійснений на підґрунті огляду історіографічних джерел аналіз прототипів персонажів опери з їх метаморфозами в контексті різних історичних епох. Дослідження здобувачкою драматургічного підґрунтя музичного твору від французької комічної п'єси XVIII століття Ж.-Л. Брусса-Дефошере «Таємний (секретний) шлюб», її переосмислення лібретистом Е. де Планаром до опери П. Гаво «Шовкова драбина» з подальшим переопрацюванням цього тексту Дж.-М. Фоппою до однойменної опери Дж. Россіні стало важливим внеском у розвиток мистецької науки і театральної практики з можливістю подальшого використання.

Дослідницька складова творчого мистецького проекту є самостійно виконаною на високому науково-теоретичному рівні працею з прикладною спрямованістю, підготовленою відповідно до перспективного тематичного плану науково-дослідної діяльності Національної музичної академії імені П. І. Чайковського, тема № 10 «Традиції минулого і сьогодення на сучасній оперній сцені». Здобувачка Н. В. Сімонова працювала системно, сумлінно, наполегливо, вдумливо; проявила широку обізнаність ерудицію та професійну компетентність у контексті сучасних досліджень режисерських інтерпретацій зарубіжної класичної опери на вітчизняному ґрунті відповідно до запитів та інтересів глядача доби високих технологій та інформаційного суспільства.

Логічна чіткість, евристична грамотність, висока інформованість за темою проекту, взаємопов'язаність усіх його компонентів, їх співвіднесення з вирішенням заявленої тематики, наукова коректність висновків, дотримання академічної доброчесності, оформлення проекту у цілковитій відповідності до вимог означених досліджень свідчать про повне виконання Н. В. Сімоновою освітньо-творчої програми «Музична режисура» за освітнім ступенем доктора мистецтва.

Здобувачкою повністю були виконані індивідуальні плани творчої та наукової роботи з мистецької складової Програми підготовки творчого аспіранта та індивідуальній навчальний план з її освітньої складової.

Наукова новизна та практичне значення проекту дозволяють рекомендувати використання отриманих результатів у мистецькій практиці музичних театрів з окресленням специфіки підготовки режисерів-постановників означених форматів.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проекту обговорено на засіданнях кафедри оперної підготовки та музичної режисури й кафедри теорії та історії музичного виконавства. Матеріали дослідження презентовано на п'яти Міжнародних та чотирьох Всеукраїнських конференціях.

Основні положення дослідницької складової проекту висвітлені у восьми публікаціях, серед яких: три статті у фахових наукових виданнях, затверджених МОН України за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» та п'ять доповідей у збірках матеріалів Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Список публікацій здобувача

Статті у наукових виданнях

1. Сімонова Н. В. Дж. Россіні «Шовкова драбина». Від автора до режисера // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2022. № 22 (3 – 4). С. 225 – 241.

2. Сімонова Н. В. Опера Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина»: квінтесенція задуму мистецького проєкту // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2023. № 2 (59). С. 154 – 171.
3. Сімонова Н. В. Жанрово-стильові особливості режисерського втілення опери Дж. Россіні «Шовкова драбина» // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2023. № 4 (61). С. 121 – 135.

Матеріали Всеукраїнської та Міжнародних конференцій

1. Сімонова Н. Жанрово-стильові особливості опери Дж. Россіні «Шовкова драбина» // Ціннісні виміри культурно-мистецької діяльності Мирослава Скорика: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції до 85-річчя від дня народження Мирослава Скорика, Київ: 1 – 2 червня 2023 / Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2023. С. 71 – 73.
2. Сімонова Н. Режисерське переосмислення *opera-farsa* Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина» в комедію положень // Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях: матеріали VII-ї Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2 – 4 листопада 2023 р. / Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2023. С.
3. Сімонова Н. Полілог театральних культур в українському та європейському трактуванні опери Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина» // Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології: матеріали V-ї Міжнародної наукової конференції. Київ, 16 листопада 2023 року / Київ: ІПСМ та ІК НАМ України, 2023. С. 106 – 108.
4. Сімонова Н. Комунікація режисера і співака-актора під час виконання рольових завдань в оперній виставі Дж. Россіні «Шовкова драбина» // Національний репертуар у музичних театрах світу. Досвід підтримки, популяризації та промоції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 26 – 28 лютого 2024 р. / Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського. С. 172 – 177.
5. Сімонова Н. Алгоритм постановочно-репетиційного процесу у втіленні опери Дж. Россіні «Шовкова драбина» // Наукові і творчі діалоги співпраці у культурно-мистецькому просторі (Пам'яті академіків О. Тимошенка та М. Скорика): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 28 – 29 травня 2024 р. / Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського. С.

Інформація про апробацію результатів дослідження

1. Сімонова Н. Джоакіно Россіні «Шовкова драбина: від автора до режисера // Музично-театральне мистецтво у глобалізованому світі: проблеми і пошуки: програма Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 23 лютого 2022 р. / Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2022. С. 21.
2. Сімонова Н. Драматургічне підґрунтя лібрето опери Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина» // Дні науки: програма Всеукраїнської молодіжної науково-творчої онлайн-конференції, Одеса, 26 – 28 квітня 2023 р. / Одеса: ОНМА імені А. В. Нежданової, 2023. С. 5. Сертифікат учасника.
3. Сімонова Н. Жанрово-стильові особливості опери Дж. Россіні «Шовкова драбина» // Гуманістичні цінності людства в сучасних реаліях світу: програма Міжнародної науково-освітньої онлайн-конференції під патронатом ЮНЕСКО. Київ, 8 червня 2023 р. / Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. С. 13. Сертифікат учасника.
4. Сімонова Н. Режисерське моделювання оперного проекту «Шовкова драбина» Джоаккіно Россіні в умовах Оперної студії Національної музичної академії імені П. І. Чайковського // Соціокультурні виміри сучасності: програма Всеукраїнської наукової конференції. Київ, 19 – 20 жовтня 2023 р. / Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2023. С. 10. Сертифікат учасника.
5. Сімонова Н. Режисерське переосмислення *opera-farsa* Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина» в комедію положень // Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях: програма VII-ї Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2 – 4 листопада 2023 р. / Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2023. С. 24. Сертифікат учасника.
6. Сімонова Н. Полілог театральних культур в українському та європейському трактуванні опери Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина» // Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології: програма V-ї Міжнародної наукової конференції. Київ, 15 – 16 листопада 2023 р. / Київ: ІПСМ та ІК НАМ України, 2023. С. 21. Сертифікат учасника.
7. Сімонова Н. Комунікація режисера і співака-актора під час виконання рольових завдань в оперній виставі Дж. Россіні «Шовкова драбина» // Національний репертуар у музичних театрах світу. Досвід підтримки, популяризації та промоції: програма Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 26 – 28 лютого 2024 р. / Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського. С. 24. Сертифікат учасника.
8. Сімонова Н. В. Творча комунікація режисера та співака-актора у процесі постановки опери Дж. Россіні «Шовкова драбина» // Актуальні питання концертмейстерського мистецтва в музичному просторі України та світу: програма III Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 4 – 6 квітня 2024 р. С. 4.

9. Сімонова Н. Алгоритм постановочно-репетиційного процесу у втіленні опери Дж. Россіні «Шовкова драбина» // Наукові і творчі діалоги співпраці у культурно-мистецькому просторі (Пам'яті академіків О. Тимошенка та М. Скорика): програма Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 28 – 29 травня 2024 р. / Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського. С.13. Сертифікат учасника.

Практичний аспект апробації основних положень творчого мистецького проєкту відбувся у формі:

- 1) проходження асистентсько-педагогічної роботи із уведення нових виконавців в поточний репертуар Оперної студії Національної музичної академії імені П. І. Чайковського (жовтень 2021 – червень 2024);
- 2) розробки Постановочного плану оперної вистави «Шовкова драбина» Дж. Россіні, синхронізованого за своїми частинами з розділами дослідження, та реалізації на цьому підґрунті практичної складової творчого мистецького проєкту у формі спектаклю із його підготовкою до випуску (жовтень 2022 – червень 2024 р.);
- 3) закритого показу концертно-сценічного формату творчого мистецького проєкту «Жанр комедії положень у режисерській інтерпретації опери Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина»» на одну дію у нетрадиційній локації камерного залу, що відбувся 22 червня 2024 року Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського;
- 4) презентації театрального формату творчого мистецького проєкту «Жанр комедії положень у режисерській інтерпретації опери Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина»» на одну дію у традиційній локації Великого залу оперної студії імені Героя України Василя Сліпака Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, що відбулась у 29 червня 2024 року.

Обидва формати вистави пройшли у супроводі симфонічного оркестру «Соп-Вгіо» відповідно до вимог россінієвського камерного складу (21 особа).

Усі складові проєкту здобувачки Н. В. Сімонової виконані на високому професійному рівні, його практична та теоретична складові взаємопов'язані та доповнюють одна одну. Творчий проєкт Сімонової Наталії Вікторівни на тему «Жанр комедії положень у режисерській інтерпретації опери Джоаккіно Россіні «Шовкова драбина»», виконаний за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», освітньою програмою «Музична режисура» відповідає вимогам МОН України та може бути рекомендований до захисту в спеціалізованій раді для присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва.

Творчий керівник:

**в. о. професора кафедри оперної підготовки та музичної режисури
НМАУ ім. П. І. Чайковського,
заслужений діяч мистецтв України, доцент**

**Науковий консультант:
професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури
НМАУ ім. П. І. Чайковського,
кандидат мистецтвознавства, професор,
заслужений діяч мистецтв України**

С. М. Шутько

